

Главна тема у српској јавности је како су „пресахли“ преговори око склапања националне владе, а како су „набујали“ преговори око формирања проевропске владе. У постизборном медијском препуцавању и надгорњавању обичном човеку готово ништа није јасно. Ни то да ли је СПС прекинуо преговоре са „овима“, ни да ли је и – ако јесте – када почео да преговара са „онима“. А да се не говори о томе да ли су Палма & Пензионер били соло-играчи, или су пак за СПС и Дачића само испипавали и припремали терен. Исто тако остало је нејасно шта су то тражили (осим приче о н?реалном захтеву за повећање пензијског фонда од око 400 мил. евра на годишњем нивоу), па нису добили од Коштунице и Николића. Испоставило се да је камен спотицања ССП иако то не звучи реално, јер да је постојала политичка воља, могао се постићи договор.

Чини се након ових месец и кусур дана преговора да је већи део врха СПС-а већ пре избора био склон да прави владу са ДС-ом, али није знао како то да пласира својим члановима и бирачима. Да су одмах кренули у преговоре са ДС-ом, ризиковали би побуну одбора и чланства. Овако су после месец дана заморили јавност преговорима и онда су склони да верују да ће им њихови чланови и симпатизери жељни „икакве владе“ узети за мање зло што формирају владу са Тадићевом коалицијом.

Све говори о томе да су они до сада неформално преговарали са ДС-ом, па би почетак преговора СПС-а и ДС-а, као и странака које су са њима у коалицији, био заправо финализација већ постигнутих договора. Стога, ако би преговори ишли „нормалним током“, они не би требало дуго да трају. Сада се свима чини да је најреалнија коалиција ДС-а и СПС-а, али не треба искључити могућност неке друге коалиције и нових избора. Као што пре неколико недеља није требало умањивати могућност коалиције ДС-а и СПС-а, сада не треба отићи у другу крајност, па веровати да је све готово.

СПС би – то признају сви који поштено размишљају – био у природнијој коалицији са СРС-ом и са ДСС-ом, и то би позитивно прихватили његови бирачи којима су управо те партије „други избор“ (да на изборима нема СПС-а). Међутим, та влада би била под великим притисцима Запада и домаћег еврореформског блока, па је питање колико би

трајала, нарочито зато што ова коалиција у Србији не контролише медије и токове новца. Са друге стране, вероватно је много примамљивија понуда дошла од ДС-а и земаља Запада које подржавају овакву владу.

Тако изгледа да су у праву они кафански аналитичари који су нас ономад, пре неколико месеци, уверавали да се СПС већ унапред договорио са Тадићем, али да владу не може одмах да формира јер би се странка поцепала и остали би без већине бирачког тела. Они истичу да је одлучни утицај САД–ЕУ „преломио мозак“ врха СПС-а. Европа је ту да помогне као бабица, а тајкуни ће да дођу „на бабине“. Велики су улози у овој пре свега стратешкој игри, али се и велике паре врте око власти. Иако ствари нису баш тако једноставне, кафанска геополитика погађа оно што је кључно, за разлику од оних који из незнања или због „политичке коректности“ наш политички живот виде као аутономан систем, на који не утичу превише „спољни фактори“.

Чини се и да је оваква констелација снага и међу „патриотским странкама“ ослабила оптимизам и вољу да ће они формирати владу. Влада СПС-а и ДС-а чини се да би била стабилнија јер, будући да су разочарали своје бираче, СПС не би имао чему да се нада на новим изборима, а ДС не би имао мотива за њих. Међутим, та влада би била сувише хетерогена и у великим искушењима (Косово, Хаг, НАТО, социјални ломови...) да би се могло предвидети њено дуже трајање. ДС свој оптимизам о трајности ове владе базира на томе да СПС не би смео изаћи на нове изборе, или на томе да су социјалисте „за једнократну употребу“ (само да се изгласа влада).

„НАЦИОНАЛНО ПОМИРЕЊЕ“ СА ФОТЕЉАМА

Док се око формирања владе играју опасне закулисне игре, у којима значајне, а ако не и кључне улоге играју амбасадори и тајкуни, јавност се замајава питањем колико је, сада по свима „готова“, коалиција ДС-а и СПС-а принципијелна или не. Прво су ДС и њима блиски медији и аналитичари кренули у кампању доказивања „идеолошке блискости“ партија које су некада водили Ћинђић и Милошевић. Медији су изложени баражној паљби о идеолошкој блискости странака левице, те како је њихово место у „Социјалистичкој интернационали“, с тим да је једна чланица исте, а друга би желела да се нађе у чланству тог клуба. О тој „интернационали“ код нас нико ништа не би причао да се њоме не жели некако намирити СПС.

Занимљиво је како је ова благо речено натегнута теза, која би пре годину дана била

Пише: Бранко Радун
понедељак, 23 јун 2008 21:50

Јеретичка у медијима, била олако промовисана од неких који у нашој средини важе за „интелектуална имена“. Разни професори, аналитичари и новинари „трошили“ су свој кредибилитет на заступање ове проблематичне тезе. Вероватно се схватило у неким круговима да је ово изузетно битно одрадити, па се није много бринуло о ситницама, попут оне да ли је то истина или не.

Након неколико недеља агресивног наметања медијске тезе о „идеолошким близанцима“ и о „два бола“ која би требало да воде „националном помирењу“, који бисмо по дефиницији морали поздравити да није толико провидан симулакрум, појавио се коначно и отпор овој кампањи. Јавили су се и неки гласови са патриотске стране, а и од неких оснивача СПС-а, који су говорили о томе како је коалиција СПС-а са странкама окупљеним око ДС-а заправо издаја бирача социјалиста. То је заиста тачно јер су они по неким ставовима радикалнији од радикала (однос према Хагу и НАТО). Не само то већ је многим било јасно да после толико година кампање против „снага прошлости“, коју је агресивно спроводио ДС и њима наклоњени медији и интелектуалци, они не могу лако убедити ни своје, а нарочито бираче социјалиста да та и таква коалиција није неприродна и неморална.

Додуше, кампања ДС-а се више оријентисала на убеђивање врха СПС-а да би им било боље да са њима праве коалицију, те да ће и ако изгубе своје тврдо језгро, они на неки волшебан маркетиншки начин „обновити крв“ и добити талас млађих социјално незадовољних гласача. Дачићу и екипи на врху је јасно да ризикују раскол у странци и губитак значајног дела бирача, који би одлазак у наручје Тадићу видели ако не као „издају Милошевићеве последње жеље“, а оно барем као одступање од наводно доследне косовске политике и јаке патриотске предизборне реторике.

Ако би гласачи ДС-а некако и прогутали ту причу о „идеолошкој сродности“ СПС-а и ДС-а у „социјално одговорној“ влади ради доласка на власт, гласачи социјалиста то никако не могу. Једини начин да социјалисти некако опросте Дачићу „издају“ је да добије место премијера. Међутим, готово је сигурно да је ДС ову „понуду“ избацио само као мамац не би ли што пре прекинуо преговоре око националне владе. Када му се на другој страни врата затворе – ДС ће му понудити симболичка потпредседничка места и неколико министарстава.

Са великим закашњењем у критику „непринципијелне коалиције“ укључили су се и они који критикују ДС за „издају“ Ђинђића и „његовог реформског пута“ јер легализује „злочиначку организацију“ (Теофил), тј. СПС. Поставља се питање што ЛДП и њему склони медији нису одмах критиковали ову коалициону могућност иако би им то био лак

поен. Не само то већ је Чеда Јовановић и подржао „жуто-црвену“ коалицију и на националном и на београдском нивоу. То је урађено јер је њима у интересу да ДС формира владу, а да им они буду најоштрија опозиција. Када се увидело да се претерало са подршком, она је неспретно повучена, а када се видело да је та и таква коалиција у изгледу, онда су „пустили с ланца“ и њене оштре критичаре на сцену. То је урађено тако да се „српска јавност не досети“, а и да не би „патриоте“ профитирале на „издаји“ или СПС-а или ДС-а. Ово у контексту страног притиска на СПС и одустајања патриота од намере да формирају владу може да има и функцију спуштања цене СПС-у у виду потенцирања „тешкоћа са којим се суочава ДС“ због непринципијелне коалиције. Када се томе дода и спремност ДС-а да самоуверено ризикује и нове изборе – СПС се налази у изузетно тешком положају. Готово као миш кога је мирис евро-сира довео у замку.

И поред велике разлике у ставовима гласача око кључних питања (ЕУ, Хаг, Косово...), запитајмо се да ли су СПС и ДС толико идеолошки и политички супротстављени као што на први поглед изгледа. Иако велики проценат гласача СПС-а, али и немали број симпатизера ДС-а ову коалицију тешко може сварити, питање је колико су политике тих странака суштински различите. Осим тог „левичарског“ дискурса који се данас у пракси читује као глобалистички, који је ДС одавно гајио, а сада му се СПС приближио кроз процес „трансформације“ врха странке, постоје и неке друге „рођачке сродности“. Обе странке воде изузетно прагматични лидери којима је кључно да дођу до власти, па макар их коштало поверења бирача.

Оно што је нама значајније је да на дубљем идејном и менталитетском плану и једни и други баштине титоистички „братство-и-јединство“ поглед на свет, који се сада природно појављује као „европски“ мејнстрим „на српски начин“. Када се СПС још мало отресе „патриотског баласта“ из деведесетих, он може лепо да се утопи у левичарску и мање-више анационалну парадигму коју данас у Србији представља коалиција око ДС-а. Када видимо како Б92 са посебним пијететом снима „проевропски зоо-врт“ у Јагодини, а како је донедавно приказивао „Аркановог европејца“, онда нас не би чудило ни да заједно са Палмом цела влада стоји мирно када свира Бетовенова „Ода радости“, која је и европска химна. Медији су чудо, а Србија брзо заборавља.

То, наравно, неће спречити СПС да симулира „косовску политику ДСС-а“ у изгледној проевропској влади (као што би приљезно са Палмом играли улогу „европејца“ у влади патриота). Утисак је већег броја људи да су се на неки начин коначно две фракције титоистичке партије са Осме седнице помириле. Једна другој су пружиле руку, а то је Тадић крстио „националним помирењем“, са тим да се, наравно, зна која од њих „носи, а која воду носи“. Србија се у случају да ова влада буде формирана и да потраје, враћа у време пре Осме седнице. И то је својеврстан повратак у прошлост, али овај пут у толико жељене и жаљене „осамдесете“.